

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” esse:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scriori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 29.

Joi, 12 | 24 Aprile

1879.

Brasiovu, 11 (23) Aprile.

Mane se implinescu 25 de ani de candu s'a celebratu in capital'a Austriei cununi'a junelui nostru Monarchu cu frumós'a ducesa bavaresa Elisabet'a.

Mane iubiti nostri Suveranu, incungiurati de poporulu capitalei austriace și de deputatiunile ce au sositu din tóte tierile austro-ungare spre ai felicitá, serbéza iubileulu acelei cununie, nunt'a de argintu.

Este acést'a o serbare marétiá familiara a casei nóstre domnitóre, dér' este totodata și o dide serbatóre pentru tóte popórele din Austro-Ungari'a a carora destine in bine și in reu sunt legate de acele ale Dinasthie.

Festinelu iubileului inaltiloru nostri Suverani a facutu pe tóte popórele acestui mare imperiu se uite de certele și nemultiamirile dilei și se depuna impreuna la peciórele tronului manifestatiunile lor unanimi de bucuria, de aderintiá și de fidelitate.

Intre aceste popóre este si poporulu nostru romanu. Nici sórtea lui vitrega nici nedreptatile ce a avutu și are inca se le indure, nu au potutu se stinga in peptulu seu foculu iubirei, alu ali-pirei și a nestramutatei fidelitati cátra Acel'a in a caruia mana provedenti'a a pusu sceptrulu pentru cá se domnésca cu blandetie și cu dreptate asupra tuturoru neamuriloru, cari constituie vastulu seu imperiu.

Cá in anulu 1854, asia si acuma Romanii de sub gloriosulu sceptu habsburgo-lotaringicu isi inaltia rogatiunile lor cátra ceriu, cá se conserve vieti'a Maiestatiloru Sale, a Domnitoriului și a Dómnei, și se-i faca partasi de fericirea ce este rezervata numai capetelor coronate, de a vedé popórele sale traindu in pace, și in multiamire.

In intervalulu, care ne desparte de diu'a cununii Maiestatiloru Sale nu numai odata avuramu și noi Romanii fericirea de a esperiá cátu de mare este bunatatea și cátu de parintesci sunt intentiunile iubitului nostru Monarchu fácia de tóte popórele sale fara deosebire. Si astadi cá odinióra poporulu romanu indrépta sperantiele sale cátra tronu siugurulu isvoru dela care mai astépta alinare pentru suferintiele sale. Speranti'a lui este firma cá credinti'a in dreptatea cauzei sale.

Nici o consideratiune asupra starei nóstre actuale inse nu e in stare se turbure bucuri'a ce a petrunsu pepturile Romaniloru din Austro-Ungari'a cu ocaziunea iubileului de fácia și déca ne pare reu de cevasi, aceea póte fi numai impregiurarea, cá situatiunea actuala a poporulu romanu nu 'lu érta a manifestá semtiementele sale in modu mai eclatantu și mai distinsu, dupa cumu ar' fi doritu.

Mare este missiunea celoru ce domnescu asupra popórelor. O missiune mai mare, mai sublima, și totodata mai grea cá a Monarchului nostru inse nu ia fostu data nici unui Suveranu in Europ'a. Nu numai odata a proclamatu Maiestatea S'a din inaltimea tronului marele principiu care 'lu conduce in implinirea ácestei inalte missiuni, in nisuintiele Sale neobosite pentru binele și fericirea supusiloru sei: principiuu egalei indreptatiri a tuturoru popórelor.

Fiecare cuventu rostitu de pe trépt'a inalta a tronului in favorulu egalei indreptatiri s'a sapatu adéncu in anele popórelor austro-ungare și a datu unu nutrementu totu mai puternicu sperantiiloru într'o apropiata realizare a ácestei dorintié atatu de generóse și drepte a prea bunului nostru Monarchu. Monarchi'a a intratu acuma in period'a póte cea mai grava din cáte a percursu dela fundarea s'a. Steau'a cei va luci și de aci incolo pe tóte cararile sale și care singura o va poté conduce cu gloria printre tóte periculele este numai acelu principiu santu și salutariu alu egalei indreptatiri, care fiindu luat in aperare de insusi Maiestatea S'a, face cá legaturile dintre popóre și cas'a dom-

nitóre se devina din ce in ce mai strinse și mai intime.

Fia cá dela acestu iubileu alu Maiestatiloru Sale se se dateze o noua era mai gloriósa și mai fericita pentru Austro-Ungari'a. Fia cá tóte popórele ácestei monarchie se póta serbá peste alti 25 de ani impreuna cu prea iubiti lor Suverani pe langa nunt'a de auru a acestor'a și implinirea dorintiéi Imperatorului-Rege cá monarchi'a austro-ungara „se cuprinda pe tóte popórele sale, de ori-ce limba, cu asemenea dreptate, cu asemenea bunavointia, și cu asemenea ingrijire de interesele lor.”

Se traiésca Maiestile Sale inaltii iubilari!

Se traiésca intrég'a familia domnitóre!

Cronic'a evenimentelor politice.

Alalta eri, Luni, s'au inceputu festivitatile nuntei de argintu a Maiestatiloru Loru in Vien'a. In diu'a acést'a au fostu primite la palatu deputatiunile din Ungari'a și Croati'a. Acestora cá unoru óspeti li s'a datu antaietatea. Cu primiri, prandiuri, baluri, representatiuni și cortegiuri festive se va petrece tóta septeman'a acést'a. Póte, cá ministrii, cari se afla cu totii laolalta in Vien'a, voru mai gasi si ceva timpu spre a se ocupá cu unele afaceri de statu urgente, cumu e cestiunea bosniaca și aceea a Rumeliei orientale, póte cá serbarile acestor dile ii voru dispune mai bine și voru face astfelu intielegerea mai usiora, de alta parte scimu din esperiintiá, cá omului, candu isi petrece, nu-i pre place a se ocupá cu cestiuni atatu de serióse și nemultiamitóre, cumu e de exemplu aceea a administrarei Bosniei.

Totu cu diu'a de Luni diet'a din Budapest'a si-a reinceptu earasi siedintiele și potemu se ne asteptamu in fiacare di la scirea, cá diet'a a luat in desbatere faimosulu proiectu de lege pentru maghiarisarea scóleloru nóstre poporale și cá dnii Tréfort-Baross-Molnár și toti oratorii cei mari ai dietei s'au sculat spre a'lu luá in aperare. Contra cui? In dieta abia voru intimpiná ceva opositiune mai remarcabila; ici colo cáte unu deputatu, care inca nu si-a uitatu de datoriele, ce le are fácia de alegatorii sei nemaghiari, — acést'a va fi tóta opositiunea. Lumea de astadi nu mai crede in minuni, și ar' fi o adevérata minune, candu acei deputati nemaghiari cari péna acuma au votatu totu cu guvernulu, s'ar' redicá acuma cá o falanga și ar' combate energicu și solidariu proiectulu de maghiarisare alu d-loru Tisza-Tréfort. Déca cu tóte áceste vorbitorii maghiari voru intrebuintiá tóta elocinti'a lor spre a luá in aperare legea de maghiarisare, ei o voru face'o numai pentru cá consciinti'a le spune, cá comitu earasi unu actu de nedreptate in contra nationalitatiloru conlocuítorie, cari, desi in adevéru nu sunt reprezentate in dieta, sunt inse cu atatu mai numeróse in tíera. Unu faptu bunu și dreptu n'are lipsa de aperare, dér' spre a face din albu negru iti trebuie multa elocintia, multe argumente false trase de peru, dér' pentru aceea adevéru totu adevéru remane in vecii veciloru.

Camer'a deputatiloru din Vien'a a terminatu Sambata desbaterea asupra budgetului ministériului de instructiune. Acést'a desbatere este interessanta din mai multe puncte de vedere. Vomu mai revení la dens'a. Acuma insemnamu numai, cá deputatii negermani ai Reichsrathului s'au plansu in vorbirile lor, cá nationalitatile negermane sunt mai multu séu mai puțin neglijate și postpuse nationalitatii germane pe terenulu instructiunei. Ide'a conducétóre a fostu aceea, care amu fostu sustienut'o și noi cu privire la instructiunea poporulu romanu, cá adeca nationalitatile au dreptu a pretinde dela statu, cá in mesura egala se le dé si lor din mediulócele,

despre cari dispune pentru instructiunea poporulu. Cehii, polonii s. a. au tocmái acelasu dreptu cá si germanii de a cere cá institutiele lor de cultura se fia ajutate din partea statului. „Cehii din Moravi'a — scrie „N. fr. Presse“ — se plangu, cá n'au destule scoli cehice in Moravi'a; Polonii dorescu, cá istori'a nationala se fia mai multu cultivata in scóle; Rutenii voiescu o preparandia ruténa; Tirolesii de sudu vedu in esistinti'a unei scóle germane in Trientu unu atentatu asupra nationalitatii italiene.“ Si ce a respunsu la áceste ministriulu de instructiune Stremayr? Cá o mare parte din dorintiele nationalitatiloru s'au implinitu și cá cealalta parte se va implini, cá ministriulu va face totu posibilulu spre a satisfacé tuturoru cereriloru. Si ce dicu foile germane? A- veti dreptu, dér' nu vi se potu implini tóte dorintiele deodata, pe calea bunei intielegeri inse tóte se potu face — respunde „N. fr. Presse“.

Unu astfelu de limbagiu la noi in Ungari'a este neobicinuitu. Aci inca n'amu ajunsu macaru péna la recunóscerea celoru mai primitive esigintie ale ecuitatii și dreptatii între popóre. Cátu de departe suntemu dér' noi inca de realizarea macaru in parte a principiuu egalei indreptatiri, déca Austri'a in privinti'a acést'a apare pentru noi cei din Transilvani'a și Ungari'a aprópe cá unu idealu! Unde s'a mai pomenitu la noi, cá o foia maghiara se scrie, cá libertatea individuala (cu care ne totu scotu ochii cei dela guvernulu), fara mediulócele de cultura nationala spre intrebuintiarea ácestei libertati, adeca fara instructiune in limb'a materna, fara intrebuintiarea limbei nationale, dupa potintia și trebuintia, in scóla și in oficiu, n'are mai nici unu pretiu. Si acést'a o recunóscé si constata acuma organulu principalu alu partidei liberale germane „N. fr. Presse“. Ce diferentia între acuma și odinióra, candu acelasu organu laudá curagiulu unui Tisza, care amenintiá pe nationalitati cu total'a sdrobire.

Tóte semnele arata ca caus'a cea mare a egalei indreptatiri a apucatu in Austri'a pe o carare buna, care, déca germanii voru observá si mai departe atitudinea intielépta și moderata de acuma, póte se duca inca cu timpulu la o perfecta intielegere între popórele Austriei. Sub asemeni impregiurari este fórté consultu, déca Cehii se arata aplecati a intrá in parlamentulu centralu sub órecari conditiuni acceptabile. Ei paru a fi si decisu a face pasulu ácestei, astépta inse cá guvernulu se iaa iniciativ'a la o impacare. De presentu actiile impacarei stau destulu de bine cáci ambele parti si-au esprimat dorinti'a, cá deputatii cehi și germani se se puna in intielegere. Din contra in Transilvani'a și Ungari'a intielegerea merge calea racului, maghiarii din ce in ce staruescu mai multu, cá se ne supunemu dictatului lor și unde se cere supunere neconditiunata nu mai póte fi vorba de egala indreptatire nici macaru in principiu, cu atatu mai puțin in pracsá.

Celu ce a disu odata „a“, trebuie se dica si „b“ și „c“. In acést'a situatiune se afla monarchi'a nostra fácia cu tierile ocupate. Inderetu nu mai merge, a stá pe locu este fórté periculosu, asiadér' trebuie se mergemu inainte spre Novibazar. In urm'a urmelor totu a isbutitu d. Andrassy a incheiá o conventiune cu Sultanulu cu privire la Novibazar, dér' numai dupa intrevinerea energica a Angliei și a Germaniei. Acuma armat'a austro-ungara póte face preamblierea péna la Salonichi și la marea Egea, numai de n'ar' trebui se asude atata sange cá pe timpulu preamblierei in Bosni'a. Bine cá Sultanulu a cedatu de sila si a ordonatu a se subscrie conventiunea, dér' óre Albanesii tiené-voru contu de invoirea acést'a a Sultanului, ori cá voru preferi a desfasiurá stindartulu ligei lor in contra „strainului cutropitoriu?“ Pe lènga cea mai mare bunavointia nu ne potemu

promite că ocuparea se va poté continua in pace si intielegere.

Abia amu intratu in primavéra si bataile si macelurile s'au inceputu din nou in multu cercat'a peninsula balcanica. O banda de cateva sute de arnauti au navalitu in 18 Aprile asupra bietiloru militieni serbi, cari pazau fruntari'a si dupa ce ii batura mersera spre Prepolatz jafuindu optu sate din cerculu Cursium'a. La Prepolatz dadura peste unu jumetate batalionu de infanteria si se angagiá o lupta crancena, in care serbii avúra mari perderi. Arnautii dusera cu sine tóte vitele si oile ómeniloru de prin sate. Indata s'au speditu la fruntaria 2 batalióne de militia regulata, 2 escadróne si o jumetate bateria. Atacurile arnautiloru se repetira la mai multe puncte. Guvernulu serbescu a cerutu satisfactiune in Constantinopolu.

Insurectiunea din Macedonia a inca reinvia din nou. O banda de insurgenti bulgari s'au ciocnitu earasi cu trupele turcesci la Nevrecopu. Cu totul so fia vreo 7000 de insurgenti in Macedonia. Siefulu guvernului provisoriu pentru Macedonia este arhiepiscopulu de Ochrid'a, Atanasie, a caruia resiedintia este la Posilevgradu.

— Aceste sciri nu suntu nicidecumu imbucuratórie pentru cei ce dorescu aplanarea pacinica a cestiunei bulgare. Russii suntu pretotindeni cu cuventu că voiescu se sustiena ordinea, dér' in fapta ei numai favoriséza disordinea.

In caus'a ocupatiunei Rumeliei orientale diplomatii inca nu au ajunsu la o intielegere definitiva. Atentatulu din Petersburg a adusu cu sine o stagnare momentana a acestei cestiuni ardiétore. Péna acuma se constata numai că Turci'a a numitu pe Aleco-pasi'a (Vogorides) in postul de guvernatoru alu Rumeliei orientale. Pre candu de-o parte se vedu semne despre o intielegere russo-francesa cu privire la Rumeli'a, de alta parte anuntia o telegrama dela Londra, că intre cabinetele din Londra si Petersburg s'a stabilitu unu acordu completu asupra tuturor punctelor esentiale privitórie la Rumeli'a.

Din Bucuresci se anuntia, că Russii au si desiertatu Dobrogea si că numai in Tulcea si in Sulin'a au remasu mici detasiemente, cari inca voru plecá in curéndu. — Intr'aceea iu Romani'a s'au incinsu luptele electorale pe tóta lini'a. In cei doi ani din urma multe s'au schimbatu in Romani'a, tiér'a a devenitu intr'aceea independenta si espusa astfeliu unoru pericole multu mai grave cá înainte, dér' animositatea dintre partide totusiu nu a incetatu, pasiunile suntu totu acele, lupt'a vechia esacerbata intre liberali, conservatori, si fractiunisti se continua sub alta forma. In adeveru dela viitórele alegeri pentru Constituanta depinde fórte multu. Ceea ce amu dori este că aceste alegeri se iésa mai puçinu in favorulu diferiteloru partide, si mai multu in folosulu tierii si alu natiunei romane.

Cugete de Pasci

despre starea bisericeii romane gr. cat.

(Urmare si fine.)

Vedi bine, că aici éra si éra ne vine in minte nestimatulu dreptu canonicu electoralu una cu sinodalitatea si celelalte drepturi constitutionali ale bisericeii nóstre. Intru aceste amu aflá remediulu celu mai eficace, panacea reloru, de cari patimimu si suferimu. Facutu-s'au ce e dreptu si in respectulu acestor'a in timpurile mai de incóce órecari incercari timide, órecari pasi debili cá ai unui baietielu ce acuma invétia a amblá in pecióre. Luatu-s'au repetitu decisiuni pré salutari, pentru că apoi se nu se esecuteze, se remana totulu érași balta, se mérga tóte totu cá mai înainte. Gherlanii pentru revindecarea dreptului electoralu facura pasi in modulu, cumu amu aretatu si vediutu. Doi din parintii archipastori actuali tienura cateva sínóde si congrese: in a. 1869 sinodu archidieceșanu in Blasiu; in 1872 asiá-numitu sinodu provinciale totu acolo, despre care péna in diu'a de adi nu se scie, ce a otaritu si ce s'a alesu de elu; in 1873 congressu scolasticu érași in Blasiu; pareni-se in anulu urmatoriu celebrá si p. episcopu Pavelu la Gherl'a unu sinodu mixtu compusu, din bisericani si seculari (mireni). Unde suntu rezultatele salutari si mantuitórie, ce se sperá dela acele adunari bisericesci? Nu 'su cá in palma.

Multor'a le veni a crede, că cestiunatele adunari se inscenasera numai spre a scóte ochii credintiosiloru romani gr. cat., cari pretindeá cu totu dreptulu si cu nerabdare, se fia odata lasati in buna pace, se-si póta ei insisi regulá cu concursulu intregu corpului bisericeii romane gr.-c. afacerile sale eclesiastice, fundatiunali si scolari. Noi nu credemu asiá ceva; nu dubitamu despre intentiunile sinceri parintesci si romauesci ale parintiloru archierei, cari presiedura in acele sínóde si congrese. Unde se zaca déra

pedec'a esecutarei celoru decise? Se fia óre intr'unu statu ce se numesce constitutionale unu omu, care adi siede pre fotoliulu ministeriale, éra cá mane i se da drumulu, asiá de atotu-potente, cátu se póta dá de mintiuna sacratele cuvinte ale atátoru imperati si regi apostolici si pontifici ai Romei, cari prin mai multe diplome si bule au asecurat de repetite ori autonomi'a bisericeii romane gr.-cat.

Candu Romanii ciscarpatini se unisera cu bisericeii Romei vechie, primirea celoru patru puncte dogmatice a fostu totu ce li s'a pretinsu; neviolabilitatea ritului si disciplinei loru orientali li s'a garantatu serbatoresce. Intr'adeveru mosii nostri dupa unire si-au si esecutat in continuu drepturile bisericeii loru péna in timpurile mai nóue. Ei 'si alegeá pre archipastorii de A-Iuli'a si Fagarasiu; tieneá sínóde dupa trebuintia, spre a-si regulá lucrurile bisericesci, scolarie si fundatiunali; faceá aruncuri si aduná bani dela credintiosii gr. cat., bunaóra cá cei 25,000 fi. cu ocașiunea redicarei scóleloru din Blasiu pre la mediuloculu secului trecutu; si alte asemeni. Cumu se póte, cá urmasii loru adi se fia dint'odata restrinsi si impiedecati in exercitiulu aceloru drepturi? Chiaru adi, candu inca si raialeloru de sub Turcii pagani le garantá deunadi Europa adunata in Berlinu, că „comunitatile loru religiose se voru organisá in deplina libertate“?

Protestantii din patria de câte tóte confessiunile, luterani, calvini, unitari, 'si alegu in deplina libertate superintendentii, 'si tienu neimpiedecati de nimene sínódele si adunările eclesiastice generali si partiali, 'si manipuléza fora cea mai mica ingerentia din partea statului scólele, fundatiunile si averile bisericesci. Fratii romani gr. or. asisiderea; firesce bine ingraditi fiindu prin eminențele loru statutu organicu. Inca si romano-catolicii, celu puçinu cei din Ardélu, au pentru administrarea afaceriloru loru esterne bisericesci asiá-numitulu „statu catolicu“, adunari si directiuni proprie, compuse din preuti si in cea mai mare parte din seculari. Ba mai multu: nici chiaru in alegerea rabiniloru israeliti si in celelalte trebi scolastice si fundatiunali ale sinagogelor mosaice n'avemu cunoscintia se se amestece regimelul catusi de puçinu.

Cumu vine, de chiaru numai Romaniloru gr. cat. le ajunsu in partile Ungariei rol'a de a jocá pre Helotii spartani, espusi, precumu aceia prin positiunea loru sociale de a fi in continuu decimati, asiá Romanii gr. cat. espusi prin relegea loru de a fi din ce in ce amalgamati si contopiti, cá in comitatele Ugocia, Beregu, Sabolciu Satmariu scl., in alta nationalitate? **Dér' atunei ce ne a fostu si ce ne mai este buna unirea?** Servesce ea óre numai, cá prin ea cu atátu maicurendu se nepóta stinge cá Romani de pre faci'a pamentului? Dér' pe parintii nostri chiaru acést'a ii indemnase la unirea religionaria cu bisericeii Romei, cá prin unire se scape de umilirea, ce indurá din partea bisericeii calvinesci maghiare, umilirea, de a avé preste metropolitulu loru pre superintendentele calvinu, celu ce se titulá „magyar és oláh püspök“, de a-lu portá in sínódele sale patru protopopi romani in lectica pre ameri, de a li-se rapí averile bisericesci si monastiresci pre séma bisericeii protestante, si de alte asemeni ingerentie, procedu si intentiuni desnationalisatórie din partea Maghiariloru calvini? Voiescu atotu-potentii de adi se ne impinga preste voi'a si dorintia nóstra la un'a unire bisericeșca in a dou'a editiune, intórsa? . . .

Ni se va obiectá póte, că M. S'a imperatulu-rege este patronulu nóueloru diecesi de Gherl'a si Lugosiu, cá si a mai vechiei de Oradea, cá si a Metropolei de A-Iuli'a si Fagarasiu, carea ultim'a inca din gratia imperatésca fuse dotata cu dominiulu dela Sambat'a si Gherl'a apoi cu alu Blasiului si pentru aceea si cu ocașiunea electiunei actualei metropolitulu numai cu mare greu si cu reserve se concede dreptulu de alegere; cá in consecintia imperatulu-rege are dreptu de amestecu si mai afundu prin regimelul seu in afacerile nóstre eclesiastice. Raspundemu: asiá si nu prea. Un'a din cele mai frumoșe traseture in caracterulu Romanului dupa cumu si strainii marturescu, este recunoscintia. Si Romanulu ciscarpatinu totdeun'a a recunoscutu si recunósce prin fapte da neclintita fidelitate si aderintia, cá cele mai multe binefaceri si usiorari 'i venira din gratia augustiloru imperati din inalt'a casa domnitória habsburg-lotaringica. Că-di omulu asupritu din poporulu romanu si adi merge „dupa dreptate la imperatulu.“ Romanii, dér' recunoscu cu promptetia si cu eterna multiamita in lucrulu subversante gratia imperatésca-regale.

De alta parte inse cestiunatele patroniri, beneficia, avantajie fure daruite cu espres'a clausula si fure primite cu espres'a conditiune a respectarei disciplinei, ritului, drepturiloru Romaniloru uniti. Acést'a se nu se piérda din vedere. Romanii se nevoieá se scape de ingerentiele si asupririle calviniloru, cari se adoperá a-i sugruma si nimici chiaru si pre teremtu bisericescu. Ce le ar' fi folositu invocarea cestiunatei patroniri fora clausul'a si conditiunea memorata? Ce le folosescu acelasi patronatu, déca elu in dilele nóstre aréta semne de a voi se pasiésca, cu totu acelasi au pré puçinu chimbatu scopu in urmele calviniloru maghiari din secele XVI—XVII?

Dotarea duoru archierei romani gr. cat. cu dominiu si a alti doi cu léfa din cass'a statului au din fotoliulu religionariu alu Ungariei, la care incurse in sirulu secelorlu si súdrea a milióne de Romani? Dér' de acést'a dotatiune beneficiéza numai patru individi ai corpului bisericeii gr. cat. romane. Subventiunea imperatésca de vreo câteva sermane dieci de mii e pentru clerulu romanu gr. cat.? E, dér' pentru cersitori. Si chiaru si acést'a gratia a pré bunului nostru monarchu se esplotéza adi dintru parte tuturoru cunoscuta contr'a interesselor, esistentiei si viétiei nóstre. Mai bine ar' fi, de una suta si de unu mii de ori mai bine, se resemnamu la unu atáru donu danaicu, déca acestu calu alu Archivilorlu nóstru servesce numai spre a poté intrá in laintrulu muriloru bisericeii si natiunei nóstre si spre a-le poté pre aceste maite si mai usioru derimá. Institutele nóstre culturale bisericesci, capitulu blasianu, scólele superiori din Blasiu ca mai mare parte, apoi din Beusiu si Naseudu, altele mai inferiori din alte parti, seminariile din Blasiu si celu de copii din Oradea, fundatiunile nóstre (charu d-lui! astád relative destulu de numeróse) le detorimu pietatei si zelulu de sacrificiu alu unoru membri demni de eterna memoria ai bisericeii nóstre, intre ei si cativa archierei, éra nu pre memoratelorlu dotatiuni episcopesci si ajutorulu imperatésca. Cumu-cá ce se póte alege pre séma binelui publicu din disele dotatiuni episcopesci? ne invétia cartofori'a unui Edélyi si vieti'a scurta si destramata a unui Olténu, episcopu ai Oradei. Ierte-i D-dieu!

Cu acést'a numai atát'a vomu se dicému, cá pentru desu amentitele dotatiuni si ajutu se nu ne sacrificamu drepturile nóstre „ab antiquo“, ci se ni le reclamamu cu tótu poterea si la tóta ocașiunea. De voimu se traimu si se merimu cá Romani gr. cat., dieu nu se platesce pentru atát'a daru danaicu din partea statului austro-maghiaru se ne redimamu nece pre Danu nece pre Stanu, ci se ne redimamu pre poterile nóstre proprie, si se tienemu cu proverbialu francesu „aide toi et dieu t'aidera“ (ajutate, si D-dieu te va ajutá). Suntu seraci?! Dá; seraci si apesati de ne mase sufletulu; inse suntu câteva milióne, si sfertulu de cate unu cruceriu dela milióne de insi in câteva ani va face sute de mii si milióne de florini. Se nu asteptamu, cá se fimu totu de altii nutriti cu lapte cá infantii si sugatorii, mai alesu nu din partea adversariloru nostri, candu indiciele ne aréta, cá laptele loru póte se fia pentru noi inveniatu si ucidatoriu. Parintii nostri nu faceá asiá. Ei se insufletia si se aprindeá de santulu focu alu religiunei si nationalitatii, si vai de ei cumu éra asupriti si impilati si necajiti, oferia pentru redicarea palestrei Muselorlu din Blasiu 25,000 fl. platindi in scurtulu restempu de cinci ani, va se dica dupa valórea si banii nostri de adi preste 150,000 fl. Noi siii si nepotii loru se nu fimu óre in stare adi, intre impregiurari nu intr'o privintia relative mai favoritórie decátu alu loru, se facemu unele cá aceste? Voiesce si vei poté! . . .

Protestantii calvini maghiari p. e. suntu in Transilvania multu mai puçini la numeru, decátu noi Romani gr. c.; cu tóte aceste ei 'si sustienu de dóue trei ori mai numeróse gimnasia inferióre si superióre si alte institute culturale si bisericesci din colecte si din fundatiuni facute intru una buna parte érași prin colecte. Ei nu primescu pentru aceste ajutórie de la statu; déra apoi ei nici nu concedu statului nici cátu e negru sub unghia ingerentia in afacerile loru bisericesci, fundatiunali si scolarie. Ei au convictiunea causei. Unu Zsedényi-Pfanuschmied in ultimii ani ai absolutismulu bachianu e mai gat'a a merge in carcere, decátu a primi patent'a imperatésca emisa pentru regularea afaceriloru bisericesci protestante din Ungaria; éra corelegiunarii sei 'i facu pentru acést'a, la esirea lui din carcere, ovatiuni ostentative si demustratiunali. Pentru aceea fundatiunile, institutele, scólele loru de regula si inflorescu.

Éra ale nóstre? Noi le lasamu, cá cutare se ni-le instrainedie, se ni le trafice regimelului nóue neamicu, bunaóra cá preparaudi'a romana din Sigetulu Marmatiei, pentru un'a cruciutia pre peptu, au pentru una episcopia; le lasamu, cá statulu manipulandu-le se ne dé 3% (audit, trei procente!), cáce numai atátu interesu se indura a plati statulu manipulatoriu fonduriloru gr. c. ale Blasiului; le lasamu, cá regimelul dandu din ele imprumute, nu Rloru, ci cutaroru Judani si alti neromani, incetu pre incetu se ni le pape, cumu papá pana acumu din fundatiunea bobiana 30,000 fi., dati imprumutu sí pieriti acolo pentru secele secelorlu.

Déra ce ue mai provocámu la straini? Acóle suntu fratii Romani gr. or., cari ne dau esemplulu celu mai palpabile pentru noi, „argumentum ad hominem“, despre ceea ce póte vointi'a férma impreunata cu zelul, tactu si bunaintielegere. Archidieceșca Sibiiului dupa 1848 intr'unu partrariu de seculu 'si aduná prin colecte si oferte din partea credintiosiloru capitalu de preste unu milionu. Estu-modu institutele loru suntu dotate adi, si oficialii superiori bisericesci si scolastici, precum referente scolasticu, secretariu metropolitanu s. c. l. suntu dotati adi, potemu dice, relative stralucitu. Diecesea Caran-Sebesiului, tenera abia, de dóue diecenie, in acestu scurtu tempu 'si procurá resiedintia episcopésca, edificiu seminariile, mai multe fonduri relative destulu de notabili, si alte asemeni.

Auditati oradani, cari cu tóte proventele grase ale episcopiei nici adi n'aveți seminarium pentru succesiunea preutiesca romana, ci o lasati cá mare parte, inca din seminarium romano-cat. maghiar, se ésa cangrenati in semtiurile lor romanesci si in vocatiunea lor de preuti romani? Auditati ghierlani, cari de unu patrarium de seculu nici adi n'aveți nici resiedintia episcopéscá, nici catedrale, nici edificiu seminariale, nici alte lucruri culturale si bisericesci trebuintóse? Lucru de necredutu! Câte misere parochie de 30—40 familie 'si facu in cátivu ani scóla si biserica in pretiu de 4—5 mii de florini. Éra intréga dieceza Ghierlei? — Siese sute siesedieci si siese de parochie! Ce n'aru fi potutu aceste fapturi in lungulu tempu de 25 de ani, colectandu-se pre anu in fiecare numai doi trei fl., pre sém'a lucrurilor trebuintóse in metropolea diecesei, nemai-recurendu totu la gratia celor ce ne dau atáta, cátu nici se potemu trai si nici se potemu mori, si nemai aspuendune infruntárilor de „Bettelvolk“, si ne mai-astep-tandu se ne cada mur'a in gura, si ne mai leganandu-ne in sperantie si promissiu vane din partea cutaroru si cutaroru lucruri, ci apucandu-ne noi insine barbatésc de oper'a redicarii bisericeii nóstre si a institutiunilor ei!?

Ajuta-te, si D-dieu te va ajutá; voiesce si vei poté. Ajuta-te si voiesce si tu, biserica romana greco-catolica, tu santu Sionu alu Domnului! Imbarbata-te odata, si apuca-te de maréti'a opera a regenerarii tale, pana candu nu e prea tardiu. In frunte cu archiereii si cu atáti destinsi fi ai tai, reclamati drepturile tale strabune tóte, tóte pana la celu celu urma; reclamati-le adi, reclamati-le mane si neincetatu incatu dreptatea ta staruitória se oboséscá in fine si se inmoie asuprirea nedrépta. Nu lasá, oh santa insoáire! cá dátinele tale stravechi se fia de máni profane si malevole si ostili in vre o parte séu alt'a atacate, sciendu, cá o societate, ale carei moravuri se vétéma, esistenti'a acelei-a este periclitata in gradulu supremu. Spiritulu celu santu alu Mantutoriumi lumii, carele a disu, cá unde sunteti doi séu trei adunati intru numele meu, acolo sum in mediuloculu vóstru, spiritulu pazei si bunaintielegerei fratiesci se animeie intru aceste nesuintie pre toti fiii tei; si atunci — marirea Domnului preste tine ér' va straluci!

Pre Somesiu, in serbatorile Pasciloru 1879.

Ene'a Silviu.

Maramuresiu in a dou'a di de Pasci.

Siése septemai suntu deja, de candu intelligiuntia romana din Maramuresiu, neconsultata de conducatori sui mai competinti, prin siarlatani fortiaata, si-a atrasu din nou o pata pentru totdeauna nestérsa, o condemnare meritabile dela natiunea romana, cu adres'a pentru introducerea limbii maghiare in scólele poporali confessionali. N'amu remasu atunci indiferenti fácia de condemnabilulu faptu alu intelligiuntiei respective, ci amu cautatu alu pune sub ochii natiunei romane, ceea ce in colónele acestei fóie Nr. 21 cu imparialitate consciéntiósá amu si facutu, combatendu simplu indiferentismulu, aretatu de cátra administratorele oficiului vicariále Mihailu Kókényesdy in plamadiréa adresei deja pré cunoscuté, cá a unuia d'intre cei mai competinti in suatiunea si conducerea poporului concrediutu lui.

Inse ce ni-se replica din partea D-sale in Nr. 25 alu pretiuitei „Gazete“? Nimicu mai multu decatu, cá calarindu pre unu pasagiu mai bagatelu alu acusei nóstre d'in Nr. 21 si fara motive desmintindu-lu ne face minciunosu si calumniatore. Nu ni-amu permis nici in trecutu, nici acumu nu ne permitemu a trece in polemia in cestiunea acést'a importanta si de interesu comunu nationalu ai de aceea ni-amu marginitu a usá spressiuni fidele si oneste in corespondinti'a nóstra contra indiferentismulu D-sale.

Isbucnirea esagerata a d-lui Kókényesdy inse in durele spresiu ni-motivate, ce ni-le arunca nóa cu scopu de-a se justificá, dovedescu grandiosu numai contrastulu blandetiei si a caracterulu preotiescu, ce de altmintrea trebuia se-lu affainu la D-s'a cá modelu si mai alesu dovedescu fara nici o indoiéla adeverulu afirmatu de noi, pentru-cá cine nu va fi pe partea nóstra, déca asemenandu declaratiunea d-lui Kókényesdy cu acús'a nóstra din Nr. 21 se va convinge in depliu despre adeverulu celorlú díse de noi? Cá-ci precandu d-lu Kókényesdy cu vehementia respinge asertiunea nóstra, cá ar' fi portatu adres'a maghiarona in protopopiatulu seu din satu in satu pentru subscriere, in declaratiunea D-sale nu amintescu nimicu despre aceea, cá „avendu cunoscentia de timpuriu despre intentionat'a adresa totusi a intrelasatu a informá clerulu, séu a conchiamá o adunare consultativa in cestiunea adresei.“

Pentru ce d-s'a de o parte a facutu promissiu, cá nu va subscrie adres'a, éra de alta parte s'a cointielesu cu judele cercualu Iuliu Vintiu, fostu teologu in Gherl'a, a-o subscrie numai mai pre urma rezervandu-si locu in adresa unde urmau a se subscrie credintiosii din comun'a s'a, cari in absentia D-sale fura dusi de judele cercualu cu cu pandurii la subscriere?

Pentru ce s'a indepartatu d-s'a de acasa chiaru atunci, candu pré bine sciea terminulu sosirei judeului cercualu in comun'a Barsana cu adres'a, care D-sale 'i érá cunoscuta si pe care o concipiase in compania cu ei — ceea ce a spusu judele cercualu pretutindeni fara a face secretu — in locu se 'si fi pazitu turm'a, candu acést'a avea mai mare lipsa de paza in contra fiereloru selbatice, ce se pregateau ai despoia esistenti'a naturala?

Si déca d-s'a judeului cercualu nu i-a fostu complice la cucerirea subscrieriloru, cu ce scopu a mersu in Dragumiresci la locuinti'a judeului cercualu a-o subscrie mai pre urma, candu promissiu facute ilu obligau a nu-o subscrie? Astep-tamu respunsu lamuritu la intrebarile premise, inse si péna atunci respingemu cu indignare epitetele nóua aruncate, si le întórcemu D-sale, déca nu ne va impleni dorinti'a memorata.

Cu placere amu vedé pe D-s'a ocupandu pentru tóta vieati'a s'a ponderosulu oficiu, in care functiunea estu timpu interimalu, déca va convinge opiniunea publica despre contrariulu celoru ce sustienemu cu motive logice basate pre adeveratulu semtiu alu nationalismulu romanescu.

Incátu pentru alusiunea ce D-s'a o face cu privire la anonimulu auctoru alu corespondentiei acusatóre din Nr. 21 — caruia i promise 100 fl. v. a. pentru inchinare lui Bachus — dicédu, cá ar' fi diu o familie mare, loial'a nóstra vointia este de alu chiarificá, inca de acuma, cá D-s'a in scrutarea acést'a retaceste in abisulu intunerecului, i facemu inse promissiu solemná, cá déca din justificarea D-sale vomu castigá convictiunea despre contrariulu celoru afirmate de noi vomu esi din anonimitate cu adeveratulu nume, care 'lu avemu dela stramosi si vomu rogá opiniunea publica a fi ertatóre gresieleloru nóstre; la din contra iuse vomu pretinde cu vóce inalta la tóta ocasiunea binevenita, cá sum'a de 100 fl. nóua apromisa de D-s'a cu generositate se se depuna in folosulu odificalulu alumneu romanescu din Sigetu la casariulu societatiei pentru cultur'a poporului romanu din Maramuresiu: vomu pretinde in gur'a mare si vomu rogá pre ven. ordinariatu din Gherl'a cá la denumirea actualului vicariu din Maramuresiu se fia cu multa precautiune si cu privire mai alesu la semtiulu patrioticu si curatu romanescu, pe care D-s'a inca nu-ni l'a doveditu.

Unu maramuresianu.

Numerulu parcelleloru si alu comassatiuniloru in Transilvania. Dupa erurarile ce le-a facutu contele Schweinitz la oficiolatele catastrale Transilvani'a cuprinde astadi 9,776,269 de jugere catastrale, care suntu impartite in 10,692,432 parcele. In teritoriulu directiunei catastrale dela Clusiu sunt 5,116,099 jugere si 4,829,293 parcele, ear' in teritoriulu directiunei catastrale a Sibiiului sunt 4,660,170 de jugere si in parcele 5,863,139. Din anulu 1857 se inmultira parcelele — abstragédu dela Silvania — péna la conscrierea cea nóua cu 1,697,912. Un'a cu alt'a vine pe o parcela in Transilvani'a 1456 1/2 stanjini cuadrati. Déca asemenamu teritoriele amenduroru directiuniloru catastrale si adeca teritoriulu directiunei Clusiuului, care cuprinde cele 7 comitate din jumetatea nordica a Transilvaniei, in care érá pamentulu impartitu intre domni si între iobagi si teritoriulu directiunii catastrale a Sibiiului, care se compune din cele 8 comitate ale jumetatiei meridionale a Transilvaniei — vedemu, cá acolo cele 4,829,293 de parcele facu una cu alt'a 1.05 de jugere séu 1680 stanjini, éra aici cele 5,863,139 de parcele facu numai 0.83 de jugere séu 1328 stanjini. In teritoriulu directiunei catastrale a Clusiuului, in care se afla comitatele Solnocu-Dobáca, Bistritia-Naseudu Ciucu, Odorheiu, Muresiu-Turd'a si Turd'a Ariescu, s'a introdusu comassatiunea a péna la anulu 1867 in 58 de comune, de a 1867 inca in 39, la olalta in 97 comune. Acuma comassatiunea este pe cale de a se realizá in 81 de comune. In teritoriulu acestei directiuni catastrale se afla 1317 comune. Dela anulu 1857, ne computandu comassatiunile ce sunt pe cale de a se realizá, s'au facutu pe anu un'a cu alt'a câte 4.61 comassatiuni. Déca vomu computá si pe cele se suntu pe cale

de a se realizá, atunci vinu pe anu câte 7.39 comassatiuni. Deci déra din 1317 comune s'au comassatu camu 7,4%, in 6.15% s'a pusu comassatiunea in lucrare, ear' in 80,41% comune nui nici urma de comassatiune. Numerulu regulariloru possessiuniloru ce s'a facutu dela 1857 péna la 1867 nu se mai póte eruá cu sigurantia. La tóta intemplantia numerulu e micu, déra se da cu socotél'a, cá in timpulu acest'a possessiunea s'a regulatu in 27 de comune si in 151 de comune decurgu inca procesele. Aceste date se baséza pe conspectele oficiale ale directiunii catastrale. — In teritoriulu directiunei catastrale a Sibiiului se afla comitatele Hunidóra, Sibiu, Fagarasiu, Térnava, Mica si Térnava Mare, Trei Scaune (Háromszék) Alb'a Inferiora si Brasiovu si are 1211 comune. Din aceste comune 29 s'au comassatu, si in 54 s'a regulatu possessiunea. Din tóte 2528 comune catastrale transilvane s'au comassatu in anulu 1878 126 si in 81 comune s'a regulatu possessiunea séu mai bine disu s'a regulatu possessiunea in 207 comune, deorece in comunele, unde s'a facutu comassatiune, totodata s'a si regulatu possessiunea. Asia déra in 21 de ani s'a regulatu possessiunea pe anu in cate 9.85 comune séu in 8.18 percente din tóte comunele transilvane.

Ucasulu Tiarului.

Autocratulu tuturoru Russiloru a datu unu Ucasu, datatu dela 17 l. c. prin care se introduce starea de assediu in siése guvernamente. Elu suna din cuventu in cuventu asia:

„Evenemintele timpului din urma arata cu evidentia, cá in Russi'a se afla o banda de reu voitori, déca si nu numerósá, dér' cu atatu mai cerbicósá in aberatiunile ei scelerate, care voiesce a surpá tóte basele statului si ale societatiei. Ne voindu a se margini la aceea cá se latiésca nesce invetiaturi fórté revolutionarie prin pressa in proclamatiuni tiparite si latite in secretu, cari au de scopu resturnarea dogmeloru religiunei, a legaturiloru familiari si a proprietatii, acesti scelerati au comisu mai de multe-ori atentate asupra vietiei functiuniloru mai inalti ai imperiului si asupra altoru persóne investite cu potestate publica. In fine sirulu crimeloru s'a incheiatu prin atentatulu sceleratu in contra imperatului. Astfelu de crime si lips'a de ortice caintia din partea criminaliloru deslarvati péna acuma ne-a atrasu atentiunea asupra necessitatii, de a luá mesuri esceptionale provisorice pentru pedepsirea esemplara a culpabililoru si spre a dá persóneloru investite cu poterea regimelului drepturi deosebite, necesarie pentru sustinerea ordinii generale. Spre scopulu acest'a affm aatu de bunu a dispune urmatóriele: 1) A numi guvernatori generali provisorii in Petersburg, Charcov, Odessa, cu drepturi deosebite extraordinarie, in punctele urmatórie, si a dá aceleasi drepturi provisoricu guvernatoriloru generali din Mosv'a, Chievu si Varsiovi'a; 2. Guvernatoriloru generali in Petersburg, Charcov si Odessa li ss supunu guvernamentele de acelasu nume. Independentu de acésta se voru supune acestoru guvernatori precumu si celoru din Chievu Moscv'a si cateva localitati din guvernamentele vecine, ce se voru anumi mai tardiu; 3. In tóte localitatile numite se supunu guvernatoriloru generali tóte administratiunile locale in mesur'a, in care, pe bas'a art. 46 alu Statului, privitoriu la administrarea militara in timpu de resbelu, se supunu comandantiloru superiori armatei guvernamentele, in cari s'a proclamatu starea de assediu, precumu si institutule de tóta categori'a; 4. Guvernatorii generali potu dá pe tóte persónele civile din localitatile supuse loru pe man'a tribunalului de resbelu si acést'a se estinde independentu de casurile anumite in Ucasulu dela 9 Aug. a. tr. si asup'r'a unoru specie de crime politice séu indreptate in contra ordinii administrative, precumu si asup'r'a altoru crime prevediute in legile penale. 5. Procedur'a de mai susu se va urmá in tóte casurile acele, in cari acusatii péna acuma n'au fostu trasi inca inaintea tribunalului. 6. Guvernatoriloru generali li se da urmatóriele drepturi: a) de a departá tóte persónele pe cale administrativa din localitatile respective, in casu, candu petrecerea loru mai departe acolo s'ar' tiené de periculósá; b) de a arestá dupa imediat'a loru chibzuire personala tóte persónele, fara deosebire, déca se pare a fi necesariu; c) a suprimá diuarele si foile periodice, de cumva directiunea loru se pare a fi stricatiósá, pe unu timpu ócreare seu pentru totdeauna; d) preste totu se iea astfelu de mesuri, cari se voru paré a fi necesarie pentru sustinerea pazei si alu linistei. — Ucasulu acest'a este adresatu cátra Senatululu dirigentu si este subscrisu de imperatulu.“

Diverse.

(Cu privire la iubileulu dela 24 Aprile a. c.) a adresatu archiepiscopulu gr.-or. Miron Romanulu cátra tóte oficiile protopresbiteriale din archidieceza Transilvaniei o scrisóre

cerculara in care recomanda clerului, cá diu'a de Joi 12 (24) Aprile a. c. se o serbeze pretotindenea cá serbatóre intru bine cuventarea si marirea cununii de argintu a Maiestatiloru Sale celebrandu-se in tóte bisericile parohiale sant'a liturgia; mai departe recomanda poporului cá in aceea di inainte de ameadu se se contenesca dela lucru si se participe in vestminte serbatoresci la serviciulu divin si la solemnitatele arangiate spre marirea festivitatiei, aducandu-si aminte in acea di cu indurare de cei seraci. — Asemeni cercularie au fostu adresate clerului si poporului credintiosu de cátra toti Archiereii romani de amendoua confessiunile.

(Cu ocasiunea festivitatiei nuntei de argintu a Maiestatiloru Sale) va tiené societatea literaria bisericesca „Alexi Sinciana“ a junimeii teologice din Seminarulu de Gherla o siedintia publica. Joi in 24 Aprile st. n. in localitatele Seminarulu, dupa urmatórea Programa: 1) „Cuventu de deschidere“, tienendu de presedentele soc. Gerasimu Domidé, teol. III. 2) „Cantulu ginteii latine“ — poesia de V. Alesandri, musica de Marchetti, executatu de corulu vocalu. 3) „Starea culturale si religionaria a Romaniloru sub dinastia habsburgica“ disertatiune rostita de autorele G. Domide. 4) „Unu votu sinceru inchinatu Maj. Sale Franciscu Iosifu I., cu ocasiunea festivitatiei nuptiare in 24 Aprile 1854“, poesia de A. Muresianu, dechiamata prin Emiliu Lobontiu, teol. III. 5) „La nunta de argintu a Maj. Sale“, poesia ocaionala de G. Domide, cantata de corulu vocalu. 6) „Venitoriulu“, poesia originala cetita de Pamfiliu Grapini, teol. III. 7) „Unu suspinu“, poesia de E. Costachi, musica de Francheti executatu de corulu vocalu. 8) „Literatur'a, oglinda culturale a poporaloru“, disertatiune rostita de autorele Anchedimu Candale, teol. II. 9) „Doine romane“, executate pre flauta de Augustinu Carsai, teol. I. 10) „Desperatulu“, poesia de A. Radu, dechiamata de Vasiliu Ghetie, teol. IV. 11) „Steua Romaniei“, poesia de G. Sionu, musica de Wiest, executata de corulu vocalu. 12) „Penesiu Curcanulu“, poesia de V. Alesandri, dechiamata de Gavrielu Bocosiu, teol. IV. 13) „Tatarulu“, poesia de V. Alesandri, musica de Nosieviciu, executatu de corulu vocalu. 14) „Cuventu de inchidere“, tienendu de v. presedentele soc. Emiliu Lobontiu.

(Festivitatile in Vien'a.) Eri Luni s'au inceputu festivitatile nuntei de argintu a Maiestatiloru Loru in capital'a Austriei cu unu balu pe care l'a datu maresialulu Curtii comitele Larisch la care au participatu membrii casei imperatesci si toti demnitarii inalti ai Curtii si ai Statului. Cele trei dile Luni, Marti, Mercuri erau destinate pentru primirea deputatiuniloru parlamenteloru, a reprezentantieloru tieriloru si orasieloru, a nobilimeii, a bisericeloru si a corpului armatu alu cetatieniloru din Boemi'a. Conformu ceremonialulu de primire stabilitu Luni voru fi primiti la palatu membrii celoru trei ministrii apoi deputatiunile din Ungari'a si Croati'a, Marti tóte deputatiunile din Cislantani'a, Mercuri Episcopatululu si celelalte corporatiuni. Marti sér'a la 7 1/2 óre reprezentatiune teatrala la Archiducele Carolu Ludovicu, data numai de membrii casei imperatesci. Representatiunea se imparte in 6 tablouri din istoria casei imperatesci, la cari a datu ide'a consiliarulu de curte Arneth. Tablourile sunt compuse de pictorii Angeli, Goul si Makart; teostulu e de Weilen. Mercuri in 23, sér'a la 8 óre primire la Curte; Joi la ameadu se va santi biserica „votiva“ in presentia Maiestatiloru Loru si a familiei imperatesci. Dupa ameadu la 5 1/2 mare prandiu familiaru si sér'a la 7 1/2 reprezentatiune festiva in teatrulu de opera. Vineri inainte de ameadu va avé locu marele cortegiulu festivu de omagiu dupa urmatórea programa: . . . Inainte unu heroldu cu marc'a orasiului Vien'a, 12 cornisti calari. 1 grupa: Studentii scóteloru superióre din Vien'a, precumu Universitatea, Scól'a tehnica, Academiile s. a.; delegatii cluburiloru gimnastice din Austri'a de josu; societatea tragerei la semnu din Vien'a impreuna cu deputatiunile altoru asemeni societati esterne. O banda de musica. 2 grupa: Deputatiunile societatiiloru si reuniuniloru de meseriasii in costume festive. 3 grupa: (partea costumata a cortegiului de omagiu) doi heroldi calari cu marc'a orasiului; 15 cetatiani tineri ai Vienei calari si imbracati in colorile imperatesci, in cele ale Bavariei si ale orasiului Vien'a; trei stegari calari cu stindartulu imperialu austriacu, cu stindartulu duciloru de Bavaria si a orasiului Vien'a; 30 musicanti ai comunei: venatulu (alegoria: 2 care festive cu mu-

sica); horticultur'a (cu unu caru festivu): vinicultur'a (cu unu caru festivu); montanistic'a (cu 1 caru festivu). breslele pitariloru si morariloru (cu unu caru festivu); cofetarii (cu unu caru festivu); laptarii, macelarii si carnatiarii (cu câte unu caru festivu); fabricantii de spirituóse; rachierii; otelieri (cu 1 caru festivu si musica); meseriele de imbracaminte: croitorii, blanarii, palariarii, cismarii, manusierii, cepregarii, perucarii (cu 1 caru festivu); industri'a tecstila; tiesatorii s. a. (cu 2 care festive); industri'a fabricantiloru de postavu: dubarii s. a. (cu 4 care festive); 25 musicanti ai comunei, ferarii, trihterarii s. a. (cu 1 caru festivu); strugarii, teslarii, stolerii (cu 1 caru festivu); sticlarii (cu 1 caru festivu); zugravii, butnarii (cu 1 caru festivu); opticii; ceasornicarii, mecanicii si constructorii de masine (cu 1 caru festivu); birjarii, s. a.; telarii, comerciulu, navigatiunea si caile ferate (cu 1 caru festivu); 25 musicanti comunali; lacatusii ferarii, topitorii de metale, postovarii, fabricantii de pusce si sabii (cu 1 caru festivu); fabricantii de casse de feru (cu 1 caru festivu); templarii (cu 1 caru festivu); industri'a de bronzu (cu 1 caru festivu); graverii, giuvaergii (cu 1 caru festivu); tipografii, librarii si legatorii de carti (cu 1 caru festivu); artile frumóse (cu unu caru festivu si musica) 4 grupa: Venatulu modernu in munti (cu musica); 5 grupa: Pompierii, cluburile veterauniloru cu 2 musicanti si societatile musicale din Austri'a de josu.

(Eara o esundatiune infricositata.) Din Aradu se anuntia din 17 Aprile, cá comun'a Zerend este mai bine de jumetate innecata de Crisiulu negru. Dóue sute patrudiece de casa stau sub apa; partea cea mai mare din ele póte, cá se voru surpá. Totu tienutulu atat'a de tare e innecatu, inéatu gandesci, cá-i o mare nemarginita. Daun'a causata prin furia elementului nu se póte calculá. Bietulu poporu s'a aperatu si se apara din tóte poterile in contra elementului celui turbatu, dér' tóte incordariile sale sunt desierte. Nu fara cuventu a botezatu poporulu ap'a acést'a Crisiulu negru, cáci intr'adeveru adese ori face de se inegresce anim'a si se amaresce sufletulu poporului, care locuiesce pe tiermurile acestui riu furiosu.

(Noue atentate in Russi'a.) Din orasiulu Kasan i se scrie diuarulu St. „Peterburgskija Viedomosti“, cá in dilele pasciloru s'au severitu acolo nu mai puçinu cá 4 atentate contra politiailoru si altoru functionari inalti. Trei din atentate au casionatu mórtea celoru atacati. Toti atentatorii trei barbati si o fata fura prinsii si inchisi. Numele atentatoriloru sunt: Abressimoff si Nesmenoff (ambii meseriasii) Krotkoff si Agramoskaia o fata fórte culta si frumósa de 17 ani Aceeasi fóie mai impartasiesce urmatoriulu faptu curiosu: Unulu din cei omoriti — pristavulu prefectulu cercului Novikoff, intra câteva minute inainte de atentatu intr'o restauratiune si dice cátra birtasiu „Da 'mi, amice, unu paharelu (de vinarsu) cáci póte e celu din urma. . .“ Birtasiulu 'i da paharelulu, elu ilu apuca cu man'a tremuranda si ilu golesce pëna la fundu. Dup'aceea se duce afara si in momentulu acel'a ilu nimeresce glontiuulu asasinulu.

(Doua fapte de ale Nihilistiloru.) Noulu guvernatoru generalu din Charcovu a fostu rapitu de nihilisti. Faptulu s'a petrecutu ast-feliu: La 28 ale lunei trecute se pomenesce numitulu guvernatoru cu unu cinovnicu de procurorulu in plina uniforma, care inchinandu-se cu celu mai mare respectu 'i dice: „D-nulu procurorulu m'a tramisulu la Esc. Vóstra rugandu-ve se bine-voiti a veni imediatu la densulu.“ — Dér' ce óre s'a intemplat se aveti atat'a urgentia intrebá guvernatorulu? — Suntemu pe urm'a omoritorulu principelui Crapotchin, si presentia Esc. Vóstre este neaparatu trebuinciósa. — Bine, viu indata. Si pronuntiandu aceste cuvinte, guvernatorulu suná clopotielulu. — Dér' de ce sunati Escelentia, ilu intrébá acelu cinovnicu? — Cá se se puna caii la trasura. — Nu e trebuintia Escelentia, cáci d. procurorulu in vederea urgentiei a tramisulu trasura s'a aci. — Minunatu, atunci plecamu impreuna. Amédoi s'au pusu in trasura si plecatu a remasu pëna adi si unulu si altulu. Revolutionarii au pusu man'a ast-feliu pe noulu guvernatoru si ilu retienu in pastrare. Dilele acestea guvernatorulu prinsu a fostu silitu se serie siefulu politiei, conjurandu-lu de a fi fórte circumspectu in urmarirea omoritoriloru lui Crapotchin, pentru cá in casu contrariu elu (guvernatorulu), care este detienutu cá un feliu de amanetu (zalogu) ar' potea plati cu viéti'a ori-ce

precipitare a politiaului. — Diarulu „Novoie Vremia“ scrie: Directorulu politiei din orasiulu Angelscu, Piotrovski s'a aflatu ucisu in cas'a s'apropia. Lënga cadavru s'a aflatu unu biletu acestu coprinsu: „Ai fostu unu polonu, dér' face cu nefericitii poloni esilati aci, ai fostu mai mare de cátu celu mai barbaru gáde rusescu! Crapotchin, cane, cáci nu esti demnu de a trai intr'ómeni. Comitétulu esecutivu.“

(Teatru romanu in Brasiovu.) Dupa cumu aflamu va sosi dilele aceste in orasiulu nostru trup'a teatrala de sub directiunea cunoscutulu artistu romanu d. Ionescu si va dá chiar Dumineca séra o reprezentatiune in sal'a cea mare a otelului Nr. I. Suntemu siguri cá d. Ionescu cá intot-deaun'a asia si acuma va fi imbrágiosia cu caldura din partea publiculu romanu de aici.

(Bibliografia Romana.) Sub acest titlu apare in Bucuresci unu „Buletinu mensualu in care se publica gratis tóte cartile in oricã limba aparute in Romani'a si cele din limb'a romana aparute in strainatate. Acestu buletinulu tiparesce in tipografi'a Grecescu, Piatia Theatrala Nr. 4 Bucuresci, Editoru: Degenmann si cospentru Romani'a, Transilvani'a si Bucovin'a 5 lepe anu. Editiunea buletinulu bibliograficu rãpepe dd. autori editori si tipografi a tramite cartiloru in natura cá publicatiunea se face numai dupa vederea loru; totodata se se arate si pretiulu cartiloru. Imediatu dupa insertiune cartile primite pentru acestu scopu se voru inapoiá franco.

Nr. 98/1878/9.

Provocare.

Acei domni, cari sunt datori de timpu mai in delungatu óre-care sume societáti academiche „Romania - Junia“, sunt provocati a se acuitá cu multa pëna la 1 Iuniu st. n. 1879.

La casu de nerestituire pëna la acestu terminu numele datorniciloru respectivi se voru dá publicitatii.

Vien'a in 15 Aprile 1879.

In numele comitetulu „Romaniei-June.“

Vasile Voina Andreiu Barseanu
presidentu. secretariu.

Cu 1-a Aprile stilu vechiu 1879 se încep unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

pentru patrariulu alu II-lea 1879 cu conditiunile de fruntariu.

Rogamu pe domni aceia, a caroru abonamentu expira cu 30 Martiu st. v. 1879, cá se grabesca cu inoirea lui, cá se li se póta tramite fóia regulata. Domni noui abonanti sunt cu deosebire rugati a ne tramite adresele dloru esacte, aratand si post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiesc.

Scrisorile sunt a se adressá la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Esemplarie complete dela inceputu anulu se mai afla.

Casa de inchiriatu.

Cas'a de sub Nr. 1392 Brasiova suburbu Scheiu strad'a mare, constatatóre din 5 odai, bucatarii de earna, 1 bucataria de véra, 1 gradina pentru patru cai, 1 siopronu pentru trasuri, 1 siopronu pentru lemne, 1 gradinitia cu pomi si pentru verdetiuri, cu curte spatiósa, este a se inchiria prin licitatiune pe 3 ani dela St. Mihaiu a. incolo.

Licitatiunea se va tiené in 22 Aprile a. c. v. inainte de ameadu la 10 óre, in Sal'a de Siedintie a Bisericeii Sf. Nicolae suburb. Scheiu.

Conditiunile inchirierei se potu luá in vederea la Curatorulu Bisericeii Domnulu I. A. Navre suburbu Scheiu in Prundu. 1—3

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 23 Aprile st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	65.10	Oblig. rurali ungare . . .	77.
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	65.55	„ „ Banat-Timis . . .	86.
Losurile din 1860 . . .	119.40	„ „ transilvane . . .	78.
Actiunile bancei nation. 805. . .	—	„ „ croato-slav. . .	84.
„ instit. de creditu 246.25	—	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni . . .	117.40	Galbini imperatesci . . .	5.
		Napoleon'd'ori . . .	9.
		Marci 100 imp. germ. . .	57.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henriou.